

Pedagógiai megfigyelés – Fókuszban a tanítás

KÉPZÉSI FORMA	A GYAKORLAT MEGNEVEZÉSE
II. évfolyam Nappali tagozat	4. félév
Pedagógiai megfigyelés – Fókuszban a tanítás Kód: NBP_TA203G2 Kredit: 2	13*2 óra csoportos hospitálás (órarendbe beépítve) 1 óra: hospitálás 1 óra: megbeszélés

Célok: A gyakorlat járuljon hozzá olyan jártasságok, készségek, képességek megalapozásához, melyek birtokában a hallgatók alkalmassá válnak az elméleti és a gyakorlati megfigyeléseik komplexitásának és összefüggésének szemlélésére, értelmezésére. A hallgatók szerezzenek tapasztalatokat a tanítási óra tervezése, szervezése, megvalósítása, és a korszerű tanulásirányítás, a tanulók differenciált fejlesztése, valamint a tanulók teljesítményének diagnosztizálása és értékelése vonatkozásában. Szerezzenek jártasságot mindazon tevékenységek felismerésében, amelyek a tartalmilag és módszertanilag komplex, a teljes tanítói tevékenységet átfogó feladatrendszer megvalósítására teszik a későbbiekben alkalmassá. A gyakorlati képzés során váljanak képessé a tantervek, programok, tankönyvek, taneszközök, módszerek vonatkozásában korszerű szakmailag is hozzáértő, értékelő-elemző szemléletmódra.

Feladatok: A hallgató a gyakorlat során a *belső hospitálást végez az általános iskolában 13*2 órában* a gyakorlati tantárgyért felelős egyetemi oktató által megadott időbeosztásnak megfelelően és az ő irányításával.

A hallgató feladatai

➤ A hallgató gyakorlatvezető vagy egyetemi oktató irányításával a gyakorló iskolában órarendbe illesztett heti 2 órában előkészítő, szak- és megbeszélő órán aktívan vesz részt. A hallgató gyakorlatvezető tanára közismereti és készségtárgyak tanóráit figyeli elsősorban általános pedagógiai, pszichológiai és – lehetőség szerint - szakmódszertani szempontból. A konkrét feladatokat, a megfigyelési szempontokat a szakmai gyakorlati tantárgyért felelős egyetemi oktató jelöli ki a félév elején.

Javasolt feladatok:

➤ A hospitálás során minden tanítási órán *jegyzőkönyvet* vezet a minta szerint. A megfigyelési jegyzőkönyv háromhasábos, fejléctet tartalmaz az alábbi minta szerint.

Megfigyelési jegyzőkönyv					
Tanegység: Pedagógiai megfigyelés – Fókuszban a tanítás Készítette (név, neptunkód): Megfigyelés helye (iskola neve): Ideje: Osztály: Osztálytanítók: Tantárgy(ak):					
Időkeret	Az óra menete	Nevelési-oktatási stratégia			Megjegyzések
		Módszerek	Tanulói munkaformák	Eszközök	

- A félév során megtekintett, 2-3 tetszőlegesen kiválasztott megfigyelési jegyzőkönyv segítségével didaktikai szempontú elemzést készít - összefüggő szöveggént – a leírásban javasolt vagy az oktató által megadott szempontok alapján (2-3 oldal terjedelemben). (Az elemzés során az általános pedagógiai, didaktikai szempontok mellett kitérhet az adott tantárgyi óra szak módszertani jellegű értékelésére is.)
- Az oktató által meghatározott adatok alapján (osztály, tantárgy, tantárgyi tartalom stb.) önállóan óravázlatot készít.

A tanítási órák elemzését és az óravázlatot a tantárgyért felelős egyetemi oktató ellenőrzi, értékeli.

Javasolt feladatok és megfigyelési szempontok a csoportos hospitálás során:

- *Az óra célja és tartalma* (A tanítási óra oktatási, képzési és nevelési feladatai mennyiben segítik a tantárgy tanítási célkitűzéseinek, követelményeinek, mennyire vannak összhangban a feldolgozandó tananyaggal? A tanóra feladatai mennyire vannak összhangban a szaktárgyi kompetenciákkal, illetve a tanulók életkori sajátásaival, fejlettségi szintjével? A tananyag hogyan kapcsolódik más tantárgyak óráinak tananyagához (interdiszciplinaritás, tantárgyi integráció)? Hogyan épített a tanulók előzetes tudására? Elérte-e az óra a célját?)
- *Az óra felépítése* (Milyen típusú - új ismeretet feldolgozó, gyakorló, ellenőrző - óráról van szó? Mi jellemezte a tanóra szerkezetét? Logikus, egymásraépülő, koherens volt-e a felépítése? Jellemezte-e tudatosság, változatosság a tanórát? Hogyan valósultak meg a didaktikai feladatok (a tanulás pszichikai feltételeinek megteremtése, az új anyag feldolgozása, alkalmazás, ellenőrzés?) Volt-e óra végi összefoglalás, és ha igen, milyen szempontok és megoldás alapján összegezték az órán tanultakat?)
- *Az óra szervezése* (Milyen munkaformá(ka)t - frontális, félfrontális osztálymunka, csoportmunka, páros munka, egyéni munka - alkalmazott a tanár a tanítási órán, és milyen volt azok aránya? Milyen oktatási módszereket (közlés, magyarázat, elbeszélés, előadás, referátum

– korreferátum, kérdés-felelet, bemutatás, megfigyelés, kísérlet, vita, játék, kooperatív/projekt módszer stb.) alkalmazott a tanár a tanítási órán, mennyire törekedett a változatosságra? Az alkalmazás, megszilárdítás, rögzítés milyen módszereit alkalmazta a tanár? Alkalmazkodtak-e ezek a tananyaghoz, a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségük szintjéhez? Az alkalmazott oktatási módszerek mennyiben feleltek meg a tananyag jellegének, terjedelmének, a tanulók életkori sajátosságainak, az osztály profiljának, a tanár egyéniségének, a tárgyi feltételeknek? Milyen számonkérési, ellenőrzési formákat, módszereket alkalmazott a pedagógus? Megfelelt-e az óra szervezése az óra típusának?)

- *Tanító-tanuló viszony, együttműködés* (Milyen volt az óra hangulata? Hogyan motiválta, aktivizálta a tanulókat a pedagógus? Mennyire ösztönzi a tanulókat önálló munkára? Hogyan érvényesült az órán a tanár pedagógiai irányító szerepe? Milyen volt óravezetési stílusa (autokrata, demokratikus, anarchikus, kooperatív) és hatása az osztályra? Milyen volt a pedagógus megjelenése, fellépése, beszédérthetősége, kommunikációs stílusa? Hogyan oldotta meg a konfliktushelyzeteket?
- *Differenciálás, egyéni bánásmód* (Milyen módon differenciált a tanító? Eredményes volt-e a differenciálás? Hogyan viszonyult a sajátos nevelési igényű tanulókhoz, milyen módszereket, eszközöket használt?
- *Rituálék az órán* (Mi adja meg az óra keretét? Hogyan kezdődik, hogyan végződik, és van-e szükség szerint pihentető fázis a fáradás perceiben? megállapítható-e hogy mennyi idő tekinthető pedagógiaileg hasznos időnek, s ami haszontalan, miért az?)

III. A hallgató munkájának ellenőrzése, értékelése:

A gyakorlati jegyet a 13*2 óra csoportos hospitálás érdemjegye alapján a gyakorlati tantárgyért felelős egyetemi oktató adja.

Az aláírás és gyakorlati jegy feltételei: Aktív részvétel az iskolai gyakorlaton, óra elemzés és óravázlat készítése szakmai szempontok alapján. Minden hallgató legkésőbb a szorgalmi időszak utolsó hetében köteles *feltölteni 1 tanítási óra elemzést és 1 óravázlatot* az EKE e-portfólió felületére. A feltöltést az oktató ellenőrzi, megléte a kredit megszerzésének feltétele. A követelmények nem teljesítése a félév érvénytelenségét jelenti.

A NEPTUN-ba a záró minősítést (gyakorlati jegyet) a szakmai gyakorlati tantárgyért felelős egyetemi oktató írja be.

A szakmai gyakorlati tárgyért felelős egyetemi oktató:

Sebestyén dr. Kereszthidi Ágnes, PhD, címzetes főiskolai docens

sebestyenne.kereszthidi.agnes@uni-eszterhazy.hu

101-es szoba, bejelentkezés e-mailben egyeztetve